

महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजनेतर्गत
म्युकरमायकोसीस (Mucormycosis)आजारावर
उपचार करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: मफुयो - २०२१/प्र.क्र. १०३ /आरोग्य-६
जी.टी. रुग्णालय आवार, १० वा मजला,
नवीन मंत्रालय, मुंबई -०१
दिनांक: १८ मे, २०२१

वाचा :-

- १) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: रास्वयो-२०१८/प्र.क्र.७४/आरोग्य-६, दि. २६ फेब्रुवारी, २०१९.
- २) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: रास्वयो-२०२०/प्र.क्र.८०/आरोग्य-६, दि. २३ मे, २०२०.
- ३) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: रास्वयो-२०२०/प्र.क्र.८० (भाग-१)/आरोग्य-६, दि. ११ मे, २०२१.
- ४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, राज्य आरोग्य हमी सोसायटी, वरली, मुंबई यांचे No: SHAS/OSD/CEO/८१९/२०२१, दिनांक ११.०५.२०२१ चे पत्र.
- ५) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, राज्य आरोग्य हमी सोसायटी, वरली, मुंबई यांचे क्र.राआहसो/मुकाअ/विकाअ/८६३/२०२१, दिनांक १८.०५.२०२१ चे पत्र.

प्रस्तावना :-

संदर्भीय दिनांक २६.०२.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजनेशी प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजना संलग्नीकरण करून एकत्रित स्वरूपात मे. युनायटेड इंडिया इन्शुरन्स कंपनीच्या सहकार्याने दिनांक ०१.०४.२०२० पासून राज्यात अंमलात आली आहे. सदरील शासन निर्णयातील परिच्छेद २ मध्ये सदर योजनेतर्गत लाभार्थी व लाभार्थीचा विमा निश्चित केला असून महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजनेतर्गत रु. १.५० लक्ष व प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजनेतर्गत रु. ५.०० लक्ष निश्चित केला आहे.

कोविड -१९ रुग्णांना अंगीकृत खाजगी रुग्णालयामध्ये उपचार घेण्यासाठी आर्थिक बोजा पडू नये तसेच कोविड -१९ महामारीच्या संकटामध्ये सर्वच नागरिकांना आरोग्य विषयक हमी व आर्थिक दिलासा मिळावा यासाठी मर्यादित कालावधीसाठी योजनेची व्याप्ती सर्व नागरिकांसाठी वाढविणे तसेच महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजनेतील उपचारांचा लाभ लाभार्थी रुग्णांबरोबर इतर रुग्णांनादेखील मिळावा आणि शासकीय रुग्णालयाकरीता राखीव असलेल्या उपचार पद्धती उपलब्ध व्हाव्यात व योजनेतर्गत अंगीकृत रुग्णालयातील डॉक्टर, इतर कर्मचारी व अनुषंगीक कर्मचारी यांना कोविड -१९ साथरोग प्रतिबंध संदर्भात आवश्यक साधन सामग्री उपलब्ध व्हावी या दृष्टीकोनातून दिनांक २३ मे, २०२० अन्वये निर्णय घेण्यात आला आहे. सदर योजनेस संदर्भीय दिनांक ११.०५.२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये माहे दिनांक १.०४.२०२१ ते माहे दिनांक ३०.०६.२०२१ या कालावधीपर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे.

सध्यस्थितीत कोविड साथरोग परिस्थितीमध्ये कोविड-१९ च्या रुग्णांमध्ये म्युकरमायकोसीसची (Mucormycosis) प्रकरणे आढळून येत आहेत. Mucormycosis हे fungal infection असून यामध्ये Microbiologist, Internal Medicine specialist, Intensivist, Neurologist, ENT specialist, Ophthalmologist, Dentist, Maxillofacial /Plastic surgeon and biochemist अशा बहुआयामी विशेषज्ञ सेवांची गरज भासते. महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजनेमध्ये-Rhinocerebral Mucormycosis for 10 Days' Stay हे पॅकेज उपलब्ध आहे. याप्रमाणेच वैद्यकीय व शस्त्रक्रिया उपचारांशी संबंधित इतर पॅकेजेस सुद्धा उपलब्ध आहेत. तथापि सध्या राज्यामध्ये लागण झालेल्या म्युकरमायकोसीस (Mucormycosis) या आजाराची तीव्रता जास्त प्रमाणात असून याकरीता बहुआयामी विशेषज्ञ सेवांची गरज भासते. तसेच याकरीता येणारा खर्च ही जास्त आहे. यामुळे खाजगी रुग्णालयातील उपचारावरील खर्चामुळे नागरिकांना मोठ्या प्रमाणात आर्थिक भार सहन करावा लागत आहे. या पार्श्वभूमीवर म्युकरमायकोसीस (Mucormycosis) या आजाराने बाधित रुग्णांना रुग्णालयामध्ये उपचार घेण्यासाठी आर्थिक बोजा पडू नये व सर्वच नागरिकांना आरोग्य विषयक हमी व आर्थिक दिलासा महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजनेच्या अंगीकृत रुग्णालयामध्ये मिळावा, याबाबत राज्य आरोग्य हमी सोसायटीकडून प्रस्ताव प्राप्त झालेला आहे. सदर प्राप्त प्रस्तावानुसार शासनाने पुढील निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

१. म्युकरमायकोसीस (Mucormycosis) या आजाराच्या उपचारावर महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजनेतर्गत राज्यातील सर्व पात्र नागरिकांवर अंगीकृत रुग्णालयांमध्ये म्युकरमायकोसीस आजारावर उपचार करण्यात येतील.

२. सदरील म्युकरमायकोसीस (Mucormycosis) या आजारावरील उपचाराकरीता महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजना व प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजनेतर्गत परिशिष्ट अ प्रमाणे सर्जिकल पॅकेज ११ व मेडीकल पॅकेज ८ उपलब्ध आहेत (परिशिष्ट अ सोबत जोडले आहे). महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजनेमध्ये प्रति कुटुंब प्रति वर्ष रु. १.५० लक्ष एवढे विमा संरक्षण आहे तसेच प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजनेमध्ये प्रति कुटुंब प्रति वर्षरु. १.५० लक्ष पर्यंत विमा संरक्षण आहे. त्यापुढे हमी तत्वावर रु. ५.०० लक्ष पर्यंत संरक्षण आहे. तसेच म्युकरमायकोसीस (Mucormycosis) या आजारापुर्वी बाधित व्यक्तीवर वा त्याच्या कुटुंबातील व्यक्तीवर उपलब्ध विमा संरक्षणापैकी काही रक्कम खर्च झालेली असू शकते. म्युकरमायकोसीस आजारावरील उपचाराकरीता परिशिष्ट अ मधील विविध पॅकेज एकत्रितरित्या व वारंवार पुनर्वापर करावा लागण्याची शक्यता आहे. महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजना व प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजनेतर्गत अनुज्ञेय विमा संरक्षणापेक्षा अधिक खर्च आल्यास अधिकचा खर्च राज्य आरोग्य हमी सोसायटीकडून हमी तत्वावर भागविण्यात येईल. दिनांक २३.०५.२०२० च्या शासन निर्णयानुसार राज्यातील सर्व पात्र नागरिकांना सदरहू योजनेचा लाभ देण्यात येत आहे.

३. म्युकरमायकोसीस (Mucormycosis) आजारावरील उपचारामध्ये Antifungal औषधे हा महत्वाचा भाग आहे. संबंधित औषधे कमी प्रमाणात उपलब्ध होत आहेत. त्याबरोबरच सदर औषधे महागडी आहेत. सदर औषधे शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार विहित कार्यपद्धती अनुसरून संबंधीत

प्राधिकरणाकडून उपलब्ध करून घेण्यात यावीत व अंगीकृत रुग्णालयास पात्र लाभार्थ्यांना मोफत उपलब्ध करून देण्यात यावीत. याबाबत जिल्हा शल्य चिकित्सक यांचेमार्फत सनियंत्रण केले जाईल व त्याची सर्वस्वी जबाबदारी ही संबंधित जिल्हा शल्य चिकित्सक यांची राहिल. तसेच प्रतीपुर्ती करण्यापुर्वी सर्व बाबी तपासून अनावश्यक आर्थिक भार पडणार नाही, याची खबरदारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, राज्य आरोग्य हमी सोसायटी यांची राहिल.

४. सदरहू म्युकरमायकोसीस (Mucormycosis) आजारावर येणारा खर्च महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजनेकरीता असणाऱ्या लेखाशिर्षातर्गत खर्च करण्यात येईल.

५. हमी तत्वावरील दावे नियमानुसार योग्यरित्या तपासणी/पडताळणी करून, विहीत कार्यपद्धती अनुसरून, अंगीकृत रुग्णालयास दावे अदा करण्याची संपूर्ण जबाबदारी राज्य आरोग्य हमी सोसायटीची राहिल. अंगीकृत रुग्णालयांना खर्चाची प्रतीपुर्ती करण्यापुर्वी सर्व बाबी तपासून अनावश्यक आर्थिक भार पडणार नाही, याची खबरदारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, राज्य आरोग्य हमी सोसायटी, वरळी, मुंबई यांनी घ्यावी.

६. सदरील प्रयोजनार्थ येणारा खर्च हा सोसायटीस वित्तीय वर्षात उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या निधीमधून भागविण्यात यावा. याबाबतची अंमलबजावणी राज्य आरोग्य हमी सोसायटीने योजनेची मार्गदर्शक तत्वे, अटी व शर्तीनुसार करावी.

७. सदर योजना दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२१ पर्यंत अंमलात राहिल. तदनंतर याबाबत आढावा घेऊन मुदतवाढीचा निर्णय शासनस्तरावरून घेण्यात येईल.

८. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.२५४/२०२१/व्यय-१३, दिनांक १४.०५.२०२१ अन्वये देण्यात आलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०५१८१३१७२१४३१७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(एम. नीलिमा केरकेट्टा)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा. मुख्यमंत्री, यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. मंत्री, आरोग्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा.राज्यमंत्री, आरोग्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. मंत्री, (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ७) मा.राज्यमंत्री, (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

- ८) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई
- ९) सर्व मा. विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य, विधानमंडळ, विधानभवन, मुंबई- २१
- १०) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ११) अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई
- १३) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- १४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, नॅशनल हेल्थ एजन्सी, भारत सरकार, नवी दिल्ली
- १५) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, राज्य आरोग्य हमी सोसायटी, वरली, मुंबई
- १६) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान
- १७) उप महासंचालक, आधार (यु.आय.डी), टेलिफोन एक्चेंज बिल्डींग, कफ परेड, मुंबई
- १८) आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालीका, मुंबई
- १९) जिल्हाधिकारी/आयुक्त, महानगरपालीका(सर्व)
- २०) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परीषद (सर्व)
- २१) संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई
- २२) संचालक, वैद्यकिय शिक्षण विभाग, बृहन्मुंबई महानगरपालीका, मुंबई
- २३) संचालक, वैद्यकिय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, मुंबई
- २४) जिल्हा शल्यचिकित्सक (सर्व)
- २५) जिल्हा आरोग्य अधिकारी (सर्व)
- २६) नियंत्रक, शिधावाटप, मुंबई
- २७) संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- २८) सहसंचालक/ उपसंचालक, आरोग्य सेवा परिमंडळे (सर्व)
- २९) जिल्हा पुरवठा अधिकारी, (सर्व)
- ३०) जिल्हा माहिती अधिकारी (सर्व)
- ३१) अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकिय महाविद्यालये व रुग्णालये (सर्व)
- ३२) सह सचिव / उप सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३३) उप सचिव, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३४) उप सचिव, उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३५) उप सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३६) उप सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३७) सर्व कार्यासने, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३८) नियोजन विभाग (कार्यासन १४७२), मंत्रालय, मुंबई
- ३९) वित्त विभाग, कार्यासन - व्यय - १३/अर्थसंकल्प-९, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ४०) भारतीय जनता पक्ष, महाराष्ट्र प्रदेश वसंतराव भगवान चौक, नरीमन पार्ईट, मुंबई-२०
- ४१) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर मुंबई- २८
- ४२) इंडीयन नॅशनल काँग्रेस, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस (आय)समिती टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई
- ४३) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरीमन पार्ईट मुंबई- २१
- ४४) बहुजन समाज पक्ष, डी-१ इन्सा हटमेंट, आज्ञाद मैदान, मुंबई ४०० ००१
- ४५) भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राजभवन, एस. व्ही. पटेल रोड, मुंबई -०४
- ४६) भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष, मार्क्सवादी, महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरली, मुंबई -१३.
- ४७) निवड नस्ती (आरोग्य-६)

Annexure A							
Different packages from MJPJAY in relation to Mucormycosis							
Surgical Packages							
Sr No	Category Name	Sub Category Name	Name of the procedure	Package Rate	Mandatory documents at the time of Preauth	Mandatory documents at the time of Claim	Procedure Code
1	Neurosurgery	Excision Of Brain Tumours	Abscess Tapping (Twist drill)	20000	CT/ MRI	Clinical Photograph / CT/ MRI/ Pus C/S	S10I3.7
2	ENT Surgery	Nose	Endoscopic Sinus Surgery	15000	CT PNS,DNE PHOTOGRAPH	Endoscopic Photograph/ Sketch	S2B3.1
3	Ophthalmology Surgery	Orbit	Enucleation With Orbital Implant	20000	CLINICAL PHOTOGRAPH ORBIT	Post Procedure Clinical Photograph (photograph of implant)	S3B7.4
4	Neurosurgery	Brain	Evacuation Of Brain Abscess - Burr Hole	25000	CT/MRI	Post Procedure Clinical Photograph/Ct/Mri Post Op Suture Line Photo Mandatory For Claim	S10I1.3
5	Neurosurgery	Brain Tumours	Excision Of Brain Abscess	60000	CT/MRI	Clinical Photograph/ Hpe/Pus C/S/Ct/Mri	S10I2.11
6	Surgical Oncology	Ca - Eye/ Maxilla /Para Nasal Sinus	Maxillectomy + Infratemporal Fossa Clearance	40000	BIOPSY/ CLINICAL AND RADIOLOGICAL EVIDENCE	Hpe, Operative Notes, Post Procedure Clinical Photograph	S11J2.3

7	Surgical Oncology	Ca - Eye/ Maxilla /Para Nasal Sinus	Maxillectomy + Orbital Exenteration	35000	BIOPSY/ CLINICAL AND RADIOLOGICAL EVIDENCE	Hpe, Operative Notes, Post Procedure Clinical Photograph	S11J2.2
8	Surgical Oncology	Head And Neck	Maxillectomy Any Type	25000	BIOPSY, clinical & radiological evidence	Hpe, Operative Notes, Post Procedure Clinical Photograph	S11J1.5
9	Neurosurgery	Soft Tissue And Vascular Injuries	Proptosis	60000	MRI/ CT	CT/MRI	S10I9.6
10	Surgical Oncology	Ca - Eye/ Maxilla /Para Nasal Sinus	Orbital Exenteration	25000	BIOPSY/ CLINICAL AND RADIOLOGICAL EVIDENCE	Hpe, Operative Notes, Post Procedure Clinical Photograph	S11J2.1
11	Surgical Oncology	Ca - Eye/ Maxilla /Para Nasal Sinus	Cranio Facial Resection	70000	BIOPSY/ CLINICAL AND RADIOLOGICAL EVIDENCE	Hpe, Operative Notes, Post Procedure Clinical Photograph	S11J2.4

Medical Packages							
Sr No	Category Name	Sub Category Name	Name of the procedure	Package Rate	Mandatory documents at the time of Preauth	Mandatory documents at the time of Claim	Procedure Code
12	Endocrinology	Endocrinology Uncontrolled Diabetes Mellitus With Infectious Emergencies	Rhinocerebral Mucormycosis 10 Days Stay	40000	CT-Scan, (Brain PNS Chest) when necessary, Direct microscopy report for Fungal hyphae is mandatory during preauth.	Post Procedure Evidence Of Clinical Improvement , Lab Investigations	M13U1.5
13	Endocrinology	Endocrinology Uncontrolled Diabetes Mellitus With Infectious Emergencies	Fungal Sinusitis Pns 10 Days Stay	40000	CT PNS, Direct microscopy report to confirm Fungal hyphae is mandatory during preauth	Post Procedure Evidence Of Clinical Improvement , Lab Investigations	M13U1.2
14	Neurology	Neurology	Neuroinfections - Fungal Meningitis- Min 20 Days - ICU, 40 Days - Ward Stay	40000	CT Brain/MRI Brain, CSF analysis, cell count, ADA	Post Treatment Evidence Of Clinical Improvement ,Lab Investigations/ Blood Culture	M9T3.5
15	Pulmonology	Pulmonology	Acute Respiratory Failure (With Ventilator) 10 Days Stay	40000	Serum Electrolytes, ABG, ECG, Sputum / Bronchial Washing / ET Suctions for Analysis x ray mandatory for pre auth.	Post Treatment Evidence Of Clinical And Lab Investigations	M10T4.6

16	Pulmonology	Pulmonology	Acute Respiratory Failure (Without Ventilator) 10 Days Stay	20000	Serum Electrolytes, ABG, ECG, Sputum / Bronchial Washing / ET Suctions for Analysis x ray mandatory for pre auth.	Post Treatment Evidence Of Clinical And Lab Investigations	M10T4.5
17	Neurology	Epilepsy	Convulsive Disorders/Status EpileptICUs (Fits) - 7 Days Stay	10000	BLOOD SUGAR, ELECTROLYTES	Post Procedure Evidence Of Clinical Improvement .Lab Investigations Eeg / Ct-Brain,	M9T4.1
18	Neurology	Neurology	Optic Neuritis - Analysis 3 Days Stay	10000	MRI Brain and optic nerves, VEPs, CSF analysis	Post Treatment Evidence Of Clinical Improvement .Lab Investigations	M9T3.10
19	Pulmonology	Pulmonology	Pneumothorax (Large/Recurrent) HRCT-10 Days Stay	35000	Chest HRCT	Post Treatment Evidence Of Clinical And Lab Investigations Xray	M10T4.2